

Kepan lausunto

17.10.2011

Opetus- ja kulttuuriministeriön Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2016

Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan vuosille 2012-2016. Lausuntoon on sisällytetty Kepan jäsenjärjestöiltä sekä Kepan koordinoiman globaalikasvatusverkoston jäseniltä saatuja huomioita, joita Kepa kokosi sidosryhmilleen suunnatulla avoimella kutsulla.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman lähtökohtina ovat tärkeät arvot, kuten yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus, kansainvälisyys sekä ympäristön kunnioittaminen. Kestävä kehitys ja yhdenvertaisuus nostetaan esille läpileikkaavina teemoina.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2011 julkaiseman Kansainvälisyyskasvatus 2010 -ohjelman arvioinnin suosituksissa todetaan, että globaali vastuu ja globaalikasvatus tulee liittää systemaattisesti poliittisiin linjauksiin. Toivomme, että tämän suosituksen mukaisesti globaali vastuu nousee eksplisiittisemmin esille myös Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman kantavana arvona ohjelman johdannossa sekä läpileikkaavana teemana ohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Tavoitekohtaiset kommentit:*Strateginen tavoite 1**Lasten ja nuorten kasvua aktiiviseksi ja yhteisvastuulliseksi kansalaisiksi tuetaan.*

Olemme ilahtuneita, että aktiiviseen ja yhteisvastuulliseen kansalaisuuteen katsotaan kuuluvaksi yhteiskunnallinen aktiivisuus myös maailmanlaajuisissa kysymyksissä. Myös kansalaisyhteiskunnan tarjoamat kanavat osallistua ja vaikuttaa on nostettu kiitettävästi esille. Ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden puolustamisen lisäksi esitämme, että niiden tunnetuksi tekemiseen lasten ja nuorten ja heidän parissaan työskentelevien henkilöiden keskuudessa kiinnitetään erityistä huomiota.

1.1 Lasten ja nuorten kuuleminen sekä osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Lasten ja nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen tuetaan kehittämällä nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa yhteisiin asioihin paikallisesti, kansallisesti ja globaalisti. Toivomme, että nämä tavat ja keinot tulisivat seikkaperäisemmin esille myös kansalaisjärjestötoiminnan näkökulmasta. Esitämme kohtaan liittyviin toimenpiteisiin lisäystä, jossa järjestöt huomioidaan tärkeänä osallistumisen ja vaikuttamisen kanavana esimerkiksi seuraavalla tavalla: ”Tuetaan lasten ja nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävien ja yhteiskunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia tarjoavien kansalaisjärjestöjen toimintaa ja lisätään yhteiskunnan toimijoiden välistä vuoropuhelua lasten ja nuorten paikallisen, kansallisen ja maailmanlaajuisen osallisuuden kehittämiseksi.”

1.2 Demokratia-, globaali- ja ympäristökasvatus

Kohdan 1.2 toimenpiteissä todetaan, että perusopetuksen tavoitteiden ja tuntijaon uudistuksessa tulevat näkymään demokratia- ja globaalikasvatus sekä osallisuus ja yhteisöllisyys. Esitämme

lisäksi, että globaalien vastuun teemat sisällytetään läpileikkaavina sekä toimenpidetasolla kaikkiin oppiaineisiin kaikilla luokka-asteilla.

Sen lisäksi, että kansalaisjärjestöille luodaan mahdollisuuksia esitellä toimintaansa kouluissa toivomme, että järjestöjen asiantuntijuus huomioidaan myös laajemmin. Esitämme ohjelman toimenpiteisiin seuraavaa lisäystä: ”Viranomaiset ja kansalaisjärjestöt etsivät yhdessä keinoja, joilla globaalikasvatusta tekevät järjestöt voivat tukea opettajia ja kasvattajia systemaattisemmin globaalikasvatuksen toteuttamisessa.”

1.3 Tietoyhteiskunta

Luonnoksessa todetaan, että nuorisoyhteistyön määrärahoista tuetaan kuntia nuorten mediakeskusten perustamisessa ja varustamisessa sekä erilaisia mediakasvatukseen liittyviä hankkeita. Toivomme, että tavoitteeseen sisällytetään mediakriittisyys, ja että sen merkitys nostetaan esille myös tavoitteen 1. tekstiosuudessa olennaisena osana lukutaitoa.

Strateginen tavoite 2

Yhdenvertaisuutta tuetaan

Yhdenvertaisuuden toteutuminen yhteiskunnassa edellyttää tavoitteellista työtä. Esitämme, että tavoitteessa tuodaan vahvemmin esille tarve rasminvastaiseen toimintaan.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää ymmärrystä maailmanlaajuisista asioista. Ehdotamme, että globaalikasvatusta huomioidaan tavoitteessa tapana tukea yhdenvertaisuuden toteutumista.

2.1 Rasismi, syrjintä ja suvaitsemattomuus

Toivomme, että avustuspolitiikkaa suunnataan jatkossakin rasminvastaiseen järjestötoimintaan.

Luonnoksessa esitetään, että toisen kunnioittamisen kasvatusta päiväkotien ja koulujen toiminnassa tulee lisätä. Ehdotamme, että kohtaan sisällytetään ajatus globaalista vastuusta esimerkiksi seuraavalla tavalla: ”Lisätään globaaliin yhteisvastuuseen ohjaavaa toimintaa ja toisen kunnioittamista tukevaa kasvatusta päiväkotien ja koulujen toiminnassa sekä ehkäistään syrjintää.”

Strateginen tavoite 5

Lasten ja nuorten tasavertaista osallistumista kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajantoimintaan tuetaan.

5.2 Kansalaisjärjestöt

Kannatamme lämpimästi toimenpidettä avata julkisia tiloja kansalaistoiminnan käyttöön. Ehdotamme, että kansalaistoimijat voivat hyödyntää julkisia tiloja laajasti Lapsi- ja nuorisopoliittisen kehittämisohjelman tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Strateginen tavoite 8

Kouluissa ja harrastuksissa lisätään yhteisöllisyyttä.

Luonnoksessa on erinomaisesti huomioitu maailmanlaajuinen yhteisvastuu olennaisena osana lapsen ja nuoren kasvamista yhteisöllisyyteen maailmassa, jossa identiteetit muodostuvat enenevässä määrin globaaleissa virtuaaliverkostoissa ja konteksteissa.

Toivomme, että tavoitteessa huomioidaan vahvemmin globaalikasvatusta tekevien kansalaisjärjestöjen yhteistyö koulujen ja nuorisotyön toimijoiden kanssa merkittävänä keinona

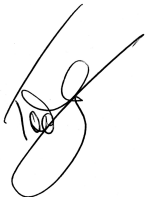
tukea lasten ja nuorten kasvua yhteisöllisyyteen ja yhteisvastuuseen paitsi omissa paikallisyhteisössään myös maailmanlaajuisesti.

8.3 Lasten ja nuorten oma toiminta

Toimenpiteissä ohjataan kuntia helpottamaan lasten ja nuorten oma- ja vapaaehtoista toimintaa sekä kansalaistoimintaa avaamalla julkisia tiloja helposti käytettäviksi. Kansalaisjärjestöjen toiminnassa lasten ja nuorten oikeudet osallistua ja vaikuttaa ovat keskeisellä sijalla. Ehdotamme, että tulevalla ohjelmakaudella etsitään aktiivisesti keinoja kansalaisjärjestöjen ja kuntien yhteistyön tiivistämiseksi globaalin vastuun teemojen ja toiminnan vahvistamiseksi kouluissa ja harrastustoiminnassa.

Toimenpiteeseen ”Edistetään vapaaehtoistyön integroimista osaksi oppilaitosten toimintaa” ehdotamme seuraavaa muutosta: ”Edistetään yleishyödyllisen vapaaehtoistoiminnan integroimista osaksi oppilaitosten toimintaa yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa.”

Ystävällisin terveisin,

Timo Lappalainen
Toiminnanjohtaja
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry

Lisätietoja:

Järjestökoordinaattori Sanna Rekola, sanna.rekola@kepa.fi, 09 584 23 271